

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razumno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnina z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne šteje se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopije šteje 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubil!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak terek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2 50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 22.

V Ptuj v nedeljo dne 2. junija 1912.

XIII. letnik.

Prvaško gospodarstvo.

121.000 kron zapravljenih!

Svoj čas že smo poročali o velikanskem skandalu, ki ga je povzročil polom prvaškega podjetja „Agro-Merkur“ v Ljubljani. Te dni pa se je vršila pred c. k. deželno sodniško razprava, ki označi prav jasno žalostne razmere prvaškega gospodarstva. Kakor znano, prišla je zadruha „Agro-Merkur“ itak v konkurz in njeni člani bodo dobili pač sive lase, kadar bo ta konkurz končan.

Zadruha „Agro-Merkur“ bila je od znanih ljubljanskih srbofskih hujšakov ustanovljena edino z namenom, da bo kotirajoča nemške solidne trgovce in obrtnike. Ti ljudje, ki o kakem poštenem podjetju niti pojma nimajo, so hoteli kar čez noč nemške in napredne trgovce pogoltniti. Pa so se le v lastno meso vrezali!

Družba „Agro-Merkur“ je imela v Trstu filijalko, katere vodja Cohen je stopil v zvezo z avstrijskim parnim mlinom v Budimpešti, da bi prodajal izdelke tega ogrskega mlinarstva. Napravili so pogodbo, po kateri je smel „Agro-Merkur“ na lastni račun ali potom agenture sprejemati naročila za nakup ali prodajo moke iz Elizabetnega mlinarstva. Zato bi dobival 1 1/2% odškodnine in še posebno provizijo 1/2%. Ali za vse kupčijske svote je moral „Agro-Merkur“ jamčiti za 33 1/3%. „Agro-Merkur“ se je tudi zavezal, da bo v zagotovljenju vseh zahtev od „Zveze slovenskih združenj“ izjavo za jamstvo čez 20.000 K preskrbel. Mlin pa se ni zanesel na tržaško filijalko in zato je potoval njegov vodja König v Ljubljano. Tam se je predstojništvo „Agro-Merkurja“ zavezalo, da prizna vse kupčije filijalke v Trstu.

Tako so se pričeli „kšefti“, ki pa so kmalu do nasprotij peljali. Ta nasprotja so zadevala razne točke, m. dr. sledeče: dobavna pogodba za 1000 vreč moke z dne 7. oktobra 1909 ni bila popolnoma izpolnjena; — istotako ne pogodba za 1500 vreč z dne 7. decembra 1909; — mlin je zahteval nato povrnitve škode v znesku 24.251 K in je tožil; začasa konkurza je mlin še naznanil škode v znesku 24.000 K. Končno nastala je še diferenca iz leta 1910 v znesku 72.540 K.

Poskusili so spravo, ki pa ni bila mogoča. Nato je stopil prvaški „Agro-Merkur“ v konkurz, mlin pa je konkurzno maso za priznanje svoje škode v skupnem znesku 121.578 kron tožil. Sodnija je mlinu to svoto priznala in je „Agro-Merkur“ torej tožbo izgubil. Sodnijski izvedenci pa so pri razpravi izjavili, da pri „Agro-Merkurju“ niso imeli pravega razuma in potrebne previdnosti v trgovini z moko. Pokazalo se je, kako sramotno in zanemarljivo in brezvestno je bilo knjigovodstvo in sploh vsoto gospodarstvo tega prvaškega bojkotnega podjetja. Predstojniki „Agro-Merkurja“ so vkljub dolgovom podjetja delali draga potovanja in mašili svoje žepce. Ni čuda, da se je „Agro-Merkur“ že v dveh letih svojega obstoja podrl...

Prvaško gospodarstvo je pač povsod enako: lahkomiselnost, brezvestnost, zapravljanje, zapeljevanje lahko vernih ljudi v nesrečo, to so znaki propalega prvaškega gospodarstva!

Zobna kréma

KALODONT

Ustna voda 40

Politični pregled.

Krvavi boji na Ogrskem.

Na Ogrskem so se zgodili zopet boji, ki so živo spominjali na čase revolucije l. 1848—49, ki so pa tudi mnogo krvavih žrtve zahtevali. Kakor znano, gre se zdaj v ogrski državni zbornici zato, da se sprejme vojno prenosno. To je neposredni vzrok, medtem ko tiči pravi vzrok pač globlje. Na Ogrskem gospodari dandanes neka nasilna oligarhija, katere magnatsko-betjarski voditelji ne poznajo nobenega napredka in hočejo i zanaprej ogrsko ljudstvo kot molzno kravo izkoriščati. Ta gospoda Roša Šandrovega kalibra si domišljuje, da je Ogrska njena last; kralju noče dati, kar je kraljevega, in ljudstvu ne, kar je ljudskega. Skupno avstro-ogrsko armado hoče razrušiti in vrhovni vpliv cesarja na armado, ki je bil vedno nedotakljiva vladarjeva pravica, hoče odpraviti. Naravnost neverjetno je, s kakim predrznim nastopom si upa ta našemljena madžarska gospoda, v katere žilah teče še avarsko-židovska brozga, žaliti svivolasega vladarja. Istotako neverjetno pa je, s kakim grdim nasiljem zatira druge narodnosti, ki imajo dvomljivo čast in srečo, živeti v deželah Štefanove krone. V takih razmerah pač ni čuda, da je nastala misel, da se tem koruptnim razmeram le potem splošne volilne pravice konec napravi. Splošna volilna pravica bo pomedla Košutove magnate iz pozorišča. Šele potem bo na Ogrskem kulturni in gospodarski napredek mogoč. Delavci so se postavili na čelo gibanja za volilno pravico. A njih voditelji so napravili tudi veliko napako. Namesto da bi se borili s postavnimi sredstvi, poklicali so delavce na ulico in razburjena strast ne pozna mej. Prišlo je do velikanskih izgrezov, tako da so morali i vojaki z orodjem nastopiti. Demonstranti so razbijali in pobijali poslopja in šipe, uničevali tujo in javno last, vstavili s silo v tovarnah delo, požigali na vseh koncih in krajih mesta Budimpešte in streljali z revolverji ter metali s kamenji na policijo in vojake. Tako so morali tudi ti orožje rabiti. Posledica je bila, da je okroglo 10 oseb ustreljenih, mnogo stotin pa ranjenih ter zaprtih. Boji so bili tako hudi, da se je že na ulicah barikade zgradilo in da je oblast že hotela proglasiti izjemno stanje nad mestom. S silo je oblast zdaj mir napravila. A politični položaj postal je zdaj še temnejši in žalostnejši. Pomagalo ne bo trinogom madžarskim nobeno nasilje, — ljudstvo se danes

zaveda svoje moči, zahteva svoje pravice in bode i na Ogrskem končno zmagalo!

Obiski vladarjev. Dne 1. junija pride bulgarska kraljevska družina na Dunaj, da obišče našega cesarja; dne 8. junija pa pride črnogorski kralj Nikita na Dunaj. Vkljub temu, da imata ta obiska zgolj družinski značaj, pripisuje se jima vendar tudi nekaj političnega pomena.

Gasilci in cerkev. Češka gasilna društva so sklenila, da se odslej ne bodejo več cerkvenih slavnosti udeleževala.

Obisk. Zastopstvo mesta Berlin z nadžupanom dr. Kirschner na čelu obiskalo je te dni mesto Dunaj. Sprejeti so bili gostje prav priščno.

Vojna stane denarja! Italijanski vojni minister zahteva 60 milijonov lir, mornarski minister pa 21 1/2 milijonov lir za armado in mornarico. Polagoma se pričenjajo Italijani za ušesmi praskati, kajti vojska košta denarja, denarja...

V Maroku so se zopet pričeli boji. Francoska vlada je pač mislila, da se bodejo domaćini hitro podvrgli. Ali zdaj se pojavljajo vedno novi upori. Velika napaka je tudi, da nastopajo Francozi prestrogo. Šele p. k. so obesili 48 Marokancev v mestu Fez. To je prebivalstvo še bolj razburilo in po celi deželi se pripravljajo resni ter krvavi dogodki.

Zamorci so napravili na vzhodnem delu kubanske države ustajo, ki postaja za vlado na Kubi vedno bolj resna. 50.000 zamorcev se je oborožilo in pričelo boj. Sicer so pa v teh napol divjih državah revolucije in krvavi boji na dnevnem redu in se ponavljajo skoraj vsako leto.

Dopisi.

Vurberg. (Naš župnik Kokelj in „Marijine device“). Naš župnik pridno skrbi za izobrazbo in poduk svojih mu podrejenih devic, a čujte in strmite, kak poduk in izobrazba je to! Pred kratkim imele so te device svojo zborovanje v stari šoli, katero je njih vojda iz prižnice naznanil. Ko je priklimal med zbrane device, je vzkliknil: star sem, star, a kadar sem pa med vami, sem pa čisto mlad. Verjamemo Vam, g. župnik, da mlada dekleta še tudi stari demod kri razburijo, zatorej se tako potegujete in zagovarjate svojo laži in obrekovanja polno dekle, katere, ste djali, da je več vredna, kakor narvišja gospodična, katere je vašega brata ali kaj že je, lečila in zdravila, popolno nagega v rjuhe zavijala, celo zimo mazala. Ali ne veste, da k možu sliši mož za strežnika? Pri ženah pa ženska oseba? Klerikalci pač smejo storiti, kar hočejo. Dalje, rekel je župnik tem devicam, da ne smejo poslušati starih plesnivih dedov in bab, kaj oni govorijo. To je tedaj nauk in izobrazba za nežno mladino? Tako, gosp. župnik, se uči starost spoštovati, četrta božja zapoved tako govori? Ali more imeti mladina spoštovanje do svojih starišev, do predpostavljanih starih oseb, ako že župnik starost tako sramoti ter imenuje stare ljudi „plesnive“? Kaj porečeš ti nato, „ljubi Stajerc“, kdo je kriv, da vera peša? G. župnik, tudi vi

boste postali „plesnivi“, ako boste doživeli, pa na Vurbergu ne!

Plesnivi dedi!

Vurberg. Dragi „Stajerc!“ Razveselil nas je dopis od Vurberga v št. 19. Prinesel nam je zanimivo, a golo resnico, katera pa župniku ni všeč. Prepričani torej, da ljubiš resnico, ti jo hočemo tudi nadaljevati v raznih slučajih. Ker je župnik odstavil cerkv. ključarja, znano že tudi zakaj, oznanil je iz prižnice, da se prihodnje nedeljo voli nov cerkv. ključar. In res, prišla je zaželjena nedelja, torej na volišče v staro šolo! Zbrali smo se volilci, da bi si izvolili ključarja na ljubo faranov. Glej ga no spaka: prišel je župnik kimajoč in rekel: da mi ne volite mojih nasprotnikov; sicer še je nekaj mož po župniji, ali jaz predlagam Kreflna; ta je mož, katerega hočem imeti za ključarja, njemu ni enakega v župniji. . . . Torej ljubi „Stajerc“, samo Krefl je v naši župniji mož, kateri je svoj nesrečni čas črez župnika in njih naprave toliko psoval in sramotil, kakor nihče drugi (dokazov dovolj). Pred par leti bil je tako zasramovan od župnika, od ključarstva izbačen zaradi raznih reči, katere so se v njegovi hiši godile; se jih še gotovo spominjaš, dragi „Stajerc“, katerih pa mu ne bomo očitali, — in sedaj ga župnik tako povišuje in proslavlja, da do neba smrdi. Župnik je izrekel tudi raznim možem; da je takratna imenovana hiša bila nepoštena, „katere praga ne bo nikoli prestopil“. Oho, gospod župnik! Kolikokrat ste ga že prestopili? Kdo je ostal pri tem lažnik? Znabiti ta mož, ki vas je takrat po blagoslovljenju vozil? Mogoče tudi, da ste rekli, da ne prestopite hiše tega praga!

Pobožni farani.

Občina Okič pri Ptuj. Dragi „Stajerc“, tudi pri nas te potrebujemo, da zamoremo objaviti krivice, ki se nam godijo. Delila se je zopet podpora, a saj veš kako! Pri nas je dobil m. dr. eden podporo, ki ima 2000 kron v hranilnici in lepo posestvo; on in žena sta mlada ter brez otrok. In ta je dobil 60 kronic. Mi mu tega gotovo nismo nevošljivi; ali pravica bodi za vse ednaka! V naši občini je dosti takih, ki ne morejo več delati in nimajo svojega zaslužka, pa niso jobili niti vinarja podpore. Dragi „Stajerc“, treba bode našemu okičnemu občinskemu predstojniku oči odpreti, da bo videl, kdo je res potreben podpore. Ta modri predstojnik Kranjc ne vidi poštenih in revnih posestnikov v občini, ki so res potrebni podpore. Kaj briga njega to; on je dobil podporo za vse svoji reči, njemu ni treba skrbeti, on že ve, kako si pomagati. Ali mi pravimo, da bi moral vsak občinski predstojnik na vse enako gledati! Kajti vsi enako moramo davke plačevati!

Občani.

Št. Vid pri Ptuj. Potnjem že več leta po Koroškem, Kranjskem in zdaj tudi po Stajerskem ter si ogledujem svet in ljudi. Tako pridem tudi večkrat k sv. Vidu; truden po velikem potu se podam v gostilno, ki ni ravno „nemška“ in tudi ne „slovenska“, marveč „nevtralna“, kar se mi je jako dopadlo; tam zahtevam nekaj pijače in južne. V gostilni sem našel prav veliko število možakov, ki so se o raznih zadevah pomenkovali in tudi o domačih duhovnikih govorili. To zadnje me je zanimalo. Neki mož je rekel, zakaj da so ljudje g. patra Andreža Berdnaka proč spravili, ki je bil mnogo boljši župnik nego sedanjí; bil je vsaj sam za-se, ta pater Alfonz pa je siromak in stoji popolnoma pod komando kaplana patra Petra Schirofnig. Ta sedanjí župnik je obetal, da se ne bodejo tolikokrat sv. maše na Selah služile kot popreje, da se bode pa pri farni cerkvi tudi pozna maša služila. Pa je zdaj slabše kot popreje. Na Selah se dobi 10 K za mašo, pri farni cerkvi pa le 3 K. Zato se pater Peter pač rad vozi na Sele. Drugače pa je g. župnik dober gospod! . . . Drugi možak pravi: Veš, sosed, vsega tega je pater Peter kriv, ki ima Vidovčane „na piki“ in jih sovraži; ako jima škoduje, je potem prav vesel; pri tem postaja tudi vedno bolj debel! — Neki tretji možak je zopet vprašal: Veš ti, kakšni boj imajo tukaj učitelji med seboj? Najhujši je nad-

učitelj Hauptmann, ki je zagriženi prvaški klerikalec in se političnim duhovnikom prilzuje; on tiči noč in dan pri kaplani; on je minoritiski administrator in ljubi kos mesa ter glažek vina. Tudi njegova soproga je tam „birtšafterica“. Da ima pater Peter boljši „kšeft“, ima tudi dva učitelja na košti i. s. gg. Kovačič in Lešnik. To so ljubi učitelji, ki so se svoj čas tako „liberalne“ delali, zdaj pa se prilzujejo političnim duhovnikom, ker tam jedo in pijejo; „liberalci“ so to, ki vlečejo za štrik patra Petra in mu snažijo škornje. V sv. Vidu so štiri dobre gostilne, kjer se dovolj hrane dobi, ti mladi „liberalni“ učitelji pa lezejo patru pod črne škricke. — Potem je vprašal gostilničar sam: No, ali že veste, da so patri Peter in Alfonz, šolski vodja in pa še neki zapeljani kmet napravili rekurz zoper volitev tukajšnjega šolskega sveta; ni jim prav, da je šolski svet napreden. Ali vsi možje so rekli: To je prav, da imamo take moze v šolskem svetu; od teh doživeli bomo kaj boljšega nego od prejšnjih, pri katerih je načelnik tako plesal, kakor mu je šolevodja godil. No, rekurz združeni liberalno-klerikalni gospodi ne bode nič pomagal; Bog ve, kedaj se bode sploh rešil. Saj se ni pri volitvi nič nepostavnega zgodilo. O rekurzu bomo še poročali. — Eden možakov vpraša: Ti Joža, ali že veš, da je g. Schosteritsch šolski ogleda, kar se šolevodji najmanj dopade? Pa je le tako dobro. G. Schosteritsch je v teh zadevah izurjen in bode že gotovim hujšakcem na prste stopil! — Z Bogom za danes, prihodnji teden poročamo še mnogo več!

Popotnik in opazovalec.

Sv. Barbara v Halozah. Dragi g. urednik, prosim Vas za malo prostora! Naš g. župnik Vogrin pozabil se je zopet v svoji jezi in sovraštvu zoper nekega posestnika, h kateremu je vsako leto po navadi prišla križevska procesija. Župnik je v nedeljo, dne 12. maja preklical procesijo do Korenjakovega križa v Medribnik. Pardon, kaj sem rekel, k temu ne grem, storim kar hočem, čeprav jih je veliko slišalo, — si je mislil župnik. Napravil bomo procesijo raje do križa dr. Stubecha, tam je več dobička pričakovati. . . . Ej, fajmošter, kako si delate sami s svojim sovraštvom in hujškanjem in lažem nasprotnike. Mi farani Vam nič več ne verujemo!

Več faranov.

Polenšak. Naš g. župnik Podplatnik bode v peklu. Zakaj? Pridigali so, ako kdo naredi krivico in je ne poravna, je v peklu in ako še njegovi namestniki ne poravnajo, so tudi v peklu, in ta kateri je krivico storil, je na dnu, drugi so pa vsi na njem. Gosp. župnik, ravno tako se Vam bo zgodilo, ako ne poravnate ubogi vdovi, ker ste ji storili tako veliko krivico, da je morala plačati 400 kron, uboga vdova pa niti skoraj kruha nima. Ako tedaj ne poravnate, bodele Vi ravno tako v peklu in Vaši nasledniki bodo zavoljo Vas morali tudi tam trpeti! Kako je Vaš kaplanček Meško sedaj ko so drugi krompir in koruzo sadili, porabil ves čas zato, da bi opral g. Podplatnika; ali kar je preveč črno, ne more biti več belo. S Podplatnikom sta napisala veliko obžalujko, s katero je potem Meško fehtal podpis po fari. Zdjaj jim je že žal, kateri so podpisali. Zdjaj se res baha v „Gospodarju“, da kak oni izpolnjujejo svoje duhovske dolžnosti. Meško ga zato zagovarja, da ako je kaka poroka ali kaj, dobi denar na posodo. Poglejmo mi zdaj njegove duhovske dolžnosti, — odvetnik in sodnija, to je njegovo „duhovsko“ orodje, s katerim on vestno izpolnjuje svoje dolžnosti. Pred kratkim je prinesla ena ženska na krst; v jutro ob 7. uri ni bilo časa; čakala je do 9. ure, potem je bila maša, po maši pa si je mogel iti nabasati svoj trehuh; potem šele je krstil. To je bilo popoldne ob 1. uri; botra si je morala sprostiti mleko, da je ubogega otroka otešla. To je verska dolžnost, kaj ne dragi kristjani?! Nasprotno ko pa je prinesla botra dvojke na krst od nedolžnega otroka, šel je takoj krstit. Tudi z botroj je lepo ravnal. Ako pa prinese katera druga botra, jih dobi dobro po ušesih. Pretečeno leto je umrl boljši kmet; želel si je spoved, brat mu je šel po spoved, župnik seveda ni imel časa, ker si je moral drva sekati; rekel mu je, da naj drugi dan pride, ali kmet ni čakal drugega dne. To je vestna njegova dolžnost! Učiteljstvo je hodilo vedno k maši v žagrad, ali zdaj je žagrad zaklenjen, ne sme drugi

notri, kakor nedolžni otrok kuharica, del njegov kravar. V šoli je otrokom našteval katere „slabo“ živijo; to je bil lep naš otrok! Zdjaj imamo žalostno v cerkvi lenšaku!

Sv. Trojica v Slov. gor. Dragi „Stajerc“ Že dolgo nisi slišal od naših klerikalcev, a so enkrat klerikalni, potem spet liberali, kakoršnji družbi se nahajajo, tako potem to. Ako ravno so vsi naročniki „Slov. Narod“ vendar zelo priljubljeni pri našem župniku Kasianu. Tem gospodu je vera menda na briga. Nedavno prinesel je „Slov. Gosp.“ od Sv. Trojice, po katerem bi se tukaj na vilo podružnica „Schulvereina.“ To je naša zvana „Slovenec“ zelo razburilo, ker pred ško šolo se bojijo. Posebno seveda gospodinja in miroljubnega učitelja, kateri so pa nasprotniki nemške šole, sami pa so zelo v nemške šole hodili, da nemško znajo. Naj ostane neumen, kaj ne? Grozijo „Slov. Gosp.“ ti liberalci, da bodo pod „Straže“ ustanovili. Ja gospod učitelj, nismo nasprotni; ali se ne spominjaš, da si daj pisal, da pride potres za potresom in vendar nisi mogel potresa narediti? sam si imel precej „potresa“ s tvojim kole. Pusti tedaj politiko in učij učenca, ker vam ne udamo! Naprednj.

Prevorje. Na Prevorju so sedaj zopet ljemerici, ki merijo novo nameravano Hrano in stanovanje imajo v farovžu! Politikujočemu župniku je pač vse na raz za tuje goste; ko mu pa pride kak faran z živino tlako delat, mu pa nima drugem postreči, kakor z igralnimi kartami, kako zmešan pijačo. Radovedni smo, bodejo napravili cesto v farof, da bo lažje iz Prevorja.

Trbovlje. Pred par leti je našemu nakrat v glavo padlo, da mora nova cerkev. Takoj piše v Gradec po enega arhitekta, mu napravi načrt za pravo cerkveno palačo, zdaj so nastopili farmani in zastopniki in ter so rekli: Halt, Peter, ti si skala, cerkve ne bomo zidali; kdor plačuje, ti govori, kdor pa nič ne plačuje, naj molči! je pač mislil, da ima z Dolanci opraviti, so se pustili komandirati od župnika, se že praskajo za ušesmi, da so vsi krivi. Letos zopet je nekdo misel sprožil, da se „turm“ popraviti. Možje so skupaj pregledali, da je res treba popravila, kakršnih 6000 K koštalo. Kdo bode? Eden pravi, da Peter, ki mora v kasi že cvenka imeti. Kdo je sploh cerkveni Dolgo se že ni izdalo nič za popravila, pride pa le nekaj grošov! Neki drugi pravi, narja ni nič, je vse av. Martin zapil. Jacek v Dolu, ki tudi nima železne kase, več le žaklje, v katerih se skriva denar, ne pridejo miši čez žaklje in denarje gospodje, z našimi krvavimi groši ne naprej gospodarili! Nas mora pri takih zastopati mož, ki ga izvolimo, ne pa župnika določeni možic, ki ne zna ne pisati, temveč samo kimati. Cerkvene izmorajo biti pošteno nadzorovane. Ako si dali za eno poslopje 50.000 do 100.000, potem morajo ti denarji tudi nekaj nositi. Semtertja se čuje, da je zopet kdo v vložil in novce pobral. Ljudje pa pravi, je itak vse eno, če Martin zapije ali žije ali pa tat odnese, cerkev nikdar nič nima. . . . Ja, prav radi bi enkrat dohodke in premoženje enega trboveljske nika!

Št. Vid nad Valdekom. Dragi „Stajerc“ 11. maja smo imeli tukaj komisijo za pravljanja cerkve in župnijskega posloja, ležil se je polnoštevilno odbor in tudi drugih faranov zraven. Seveda tudi smel izostati, on je pot kazal, kje da je mišja luknja. G. župnik Repolusk, ki ukazali komisijo v tisto sobo peljati, nahajala tista nova ziboljka. . . . Č. g. Vi ste rekli načelniku, da 26 letni, pa nič za govoriti. Haha, ko bi on v kletu trobil, bi že pred 20 leti imel praviti kajti klerikalci itak drugega ne zapiskimati. Načelnik pa kimati noče, ker rečeh velja kimanje denar! Odbor je

dne 5. maja, da se smejo komisije udeležiti vsi davkoplačevalci, za govoriti pa ima le odbor. Torej bi morali tudi Vi, č. g. župnik, zraven tistih ostali... Zdaj pa pogledite, da je vse to resnica, da ne bodete zopet rekli, da „Štajerc“ laže. Farani.

Zahtevajte

pri Vašem trgovcu ne samo „kocke za govejo juho“ nego izrecno

MAGGI JEVE kocke

á 5 h

kajti te so **najboljše!** samo prave

z imenom **MAGGI** in varstveno znamko zvezdo s križcem

Oboleli duhovnik.

Naša slika kaže knezoškofa v Breslau, kardinala dra. Jurija Koppa. Ta kardinal spada med prve katoliške duhovnike na Nemškem in je zdaj smrtonosno obolen. Kardinal dr. Kopp je izvolil najprve drugi po-

Klic in je šele pozneje študiral bogoslovje. Odlični ta duhovnik je tudi član pruskega državnega sveta in gosposke zbornice, istotako pa član avstrijske gosposke zbornice ter šlezjskega deželnega zbora.

Predsednik Tisza.

Kakor že poročano, gadjio se na Ogrskem prav burni politični prizori. Na eni strani so delavci na cesti demonstrirali in v boju za volilno pravico vprizorili velike izgrede, ki so končali s streljanjem. V državni zbornici zopet je odstopil prejšnji predsednik. Na njegovo mesto

Graf Stephan Tisza

je bil ob velikem odporu opozicijskih poslancev za predsednika izvoljen grof Stefan Tisza, katerega sliko danes prinašamo. Grof Tisza igra že leta sem v ogrski politiki veliko vlogo. Poslanec je že od l. 1886 in bil je

Novice.

Ljudje jamrajo! Prijatelj našega lista iz dežele nam piše: Daleč po sveti in že skoro celo štajersko deželo sem obhodil in vsepovsod, kamor sem prišel, ljudje tožijo, da jim denarja manjka in pa da so preveč veliki davki za plačevati ter da ne morejo več izhajati. Res je, kakor sem sam sprevidel, hudo po svetu. A še vse ni tako, kakor ljudje vpijejo. Zdaj v spomladu so se zopet začeli po vsem svetu „božji poti“; veliko število ljudstva se skupaj nabere in potuje na božjo pot, zdaj na eno in zdaj zopet na drugo stran. Veliko je takih ljudi, kakor sem sam prepričan, da doma otroci nimajo kaj jesti in stariši pa grejo na „božjo pot“. Tiste denarje, ki so jih s krvavimi žulji zaslužili, tam zapravijo, da se gotovi duhovniki z njimi mastijo. Dokler bojo toraj ljudje imeli za „božje poti“ denarja, še ne bo hudo na svetu. Bog je povsod, v nebesih in na zemlji in na vseh krajih sveta; in tak je tudi vse eno; če greš v nedeljo v svojo farno cerkev molit, boš imel ravno toliko odpustkov, kakor če boš celi teden po božjih potih hodil, lepi čas ter denar zapravljaj. Dajte raje tiste denarje, ki bi jih imeli na božjih potih zapraviti, na stran, in bodele videli čez par let, koliko si bodele prihranili! Na „božjo pot“ greste in tam si poškodujete obleko, raztrgate šoljine in pa denar zapravite in imaste veliko škodo ter tudi doma delo zaostane. Premislite si, dragi ljuže, koliko imate potem dobička na božjih potih. Vsaka cerkev je žegnana in v vsakej cerkvi je edini Bog, katerega moramo spoštovati. Veliko ljudi misli, da bojo skozi to, če daleč po svetu rajžajo in po „božjih potih“ hodijo, kaj več dosegli; ravno toliko kakor če bi doma v farni cerkvi na tisti namen molili. Bog je dal šest dni za delati in sedmi dan pa za počivati ter cerkev obiskovati. Samo zato so vse cerkve tako bogate, ker skozi to veliko denarja naberejo od vbojih ljudi, ki si pritržajo doma od svojega življenja. V drugem slučaju pa pridejo kmeti po nedeljah v cerkev in potem po maši pa v gostilne in pijejo celi dan notri do trdega večera, da se tako napijejo, da še domu ne morejo in jih kelnarce ali pa gostilničarji goljufavlejo spredi in zadaj; namesto da bi mu 2 litra vina zaračunil, mu pa 4 litre zaračunil in če bi se še hotel kaj z vrtom prepirati, da ni toliko spil, že ga hočejo natepsti; zato pa plača vsak raje, ker nobeden za gotovo ne vè, koliko je spil. Na take načine ljudje po sveti po nepotrebnem denar zapravljajo in potem pa pravijo, da je za denar hudo. Čemu pa prinese eksekutor povabilo, da mora davek plačati; potem se pa vsak tak kisló drži in pravi, da nima denarja; a za piti in za postopanje po „božjih potih“ pa imajo zadosti denarja! Castimo Boga, brez da bi čas in denar in zdravje zapravljali!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Markus Bauer †.

Iz Ormoža prihaja žalostna vest: Nahitro nam je grozna smrt vzela enega najboljših mož in eno najplemenitejših src je ponehало biti; — na binkoštno nedeljo ob 10. uri umrl je namreč g. Markus Bauer v 62. letu svoje starosti. Na samo mesto Ormož, tudi celi okraj in cela Spodnja Štajerska izgubi s tem enega svojih najboljših mož. Kdor je pokojnika poznal, ta zna njegove lastnosti in njegovo delo ceniti, ta razume ljubezen in spoštovanje, ki se jo je pridobil pokojnik v dolgem in poštrevnem svojem življenju. Kot gostilničar in lastnik daleč naokoli znanega hotela, kot načelnik gasilnega društva, kot občinski svetovalec in član direkcije občinske šparkske, kot član vseh društev in kot mož, pred katerim so se i hudi nasprotniki v spoštovanju klanjali, — kot neumorno delavni, veseli, napredni, poštrevni pravi Štajerc je stal pokojnik Bauer med nami in kot takega smo ga položili s solznimi očmi v pomladni grob... Stoterim prijateljem je zarosilo oko, ko so začuli novico o hitri in nepričakovani smrti tega redkega moža. Pomagal je, podpiral je, delal je, širil je vedno

ljubezen in nikdar sovraštva, — in zdaj počiva pod spomladansko zemljico, s prijaznim smehljajem na obrazu, z zavestjo, da je v življenju izpolnil svojo dolžnost in več kot svojo dolžnost. Na tvojem grobu, zvesti pokojnik, cvetele bodejo rožice, v naših srcih pa cvetela bode i z naprej zvesta ljubezen, ki smo ti jo dolžni, in spomin, ki ne bode nikdar otemnel. Spavaj sladko in naše solze močile bodejo tvojo gomilo!

Pogreb je bil naravnost veličasten. Na javnih poslopjih mesta Ormož so visile črne zastave, svetilke so gorele s florom obvite. Krsto pokojnika so nosili gasilci. Poleg domače požarne brambe došla so gasilna društva iz Ptuja z zastavo (38 mož), iz Ljutomerja, Frankove, Velike Nedelje, nadalje odposlanstva gasilnih društev iz sv. Trojice, Hardeka, sv. Lenarta, vojno društvo iz Kuma itd. Domače pevsko društvo je pelo žalostinko ob odprtem grobu. Nebrojna množica je sledila krsti. Takega pogreba v Ormožu še niso videli. Čast vrlému pokojniku!

O rokodelskem zborovanju v Celju, ki ga je vprizorila obrtniška organizacija na binkoštno nedeljo in o njegovih govorih ter sklepih bomo še poročali. Za danes le povemo, da je bilo to zborovanje naravnost veličastno in da se je ob enem razvilo v velik protest zoper raztrganje štajerske dežele. Štajerski obrtniki, katerih je bilo na stotine iz vseh krajev, so izrazili svojo resno voljo, da ne pustijo naše domovine raztrgati. Tako se pač lahko trdi, da se prvaška gonja med obrtniki mora izjaloviti.

Šteti pač prvaki ne znajo, to je gotovo. Obrtniški shod je bil naravnost krasen in bolje obiskan, kakor se je to splošno pričakovalo. Narodnjaški listi in lističi pa poročajo debelo laš, da je prišlo le — 59 obrtnikov. To je že precej smešno! Le iz Ptuja je prišlo čez 30 rokodelcev; koliko pa jih je bilo iz drugih mest in trgov, iz Gradca itd. Ej, narodni gosposdže, s takimi neumnimi lažmi pač ne bodele prikrili svoje lastne blamaže!

O prvaškem obrtnem shodu je presneto malo poročati. Udeležba je bila tako slaba, da so se prireditelji sramovali. 61 obrtnikov je prišlo, potem še občinski policaj iz okolice, ki je igral „vrtnarja“, ker oskrbuje mali vrtec, in sadni branjevec dr. Benkovič... Na shodu sicer niso družega delali, nego prepirali so se in poslušali prepire med Kukovcem in Benkovičem. Res, mnogo blamaž so dosegli že naši prvaki in narodnjaki, a da bi njih „veselovanski“ obrtni shod tako klavrno v vodo padel, tega pač nikdo pričakoval ni!

Klerikalci pred poroto. Pred celjskimi porotniki se je vršila velika razprava zoper klerikalne voditelje iz Ljubljane, ki so bili toženi zaradi goljufije in zborabe uradne moči. O razpravi bomo zaradi pomanjkanja prostora prihodnjič obširno poročali. Nesramna volilna goljufija je bila dokazana, a toženci so bili — oproščeni!

Res čudna so pota Božje previdnosti. Pri veliki razpravi, ki se je vršila pred celjskimi porotniki zoper voditelje ljubljanskih klerikalcev, je bilo za hudomušne jezičke mnogo gradiva. Že to je prav značilno, da klerikalci v trenutku nevarnosti vedno pozabijo na svoje sovraštvo proti Nemcem in na svoje bojkotne nazore. Ali ni to malo „čudno“, da si eden najzagriženejših vodij slovenskih klerikalcev izbere kot zagovornika nemškega advokata? Seveda je znano, da je dr. Zanger izvrstni advokat in zato se pravzaprav ni čuditi. Ampak slovenski advokati so delali pač kisle obraze, ko so to čuli... Pa še nekaj: tudi dr. Vekoslav Kukovec je zagovarjal klerikalne poštenjake. To je pa že vrhunec čudeža! Dr. Kukovec je sam voditelj tiste narodno-napredne ali liberalne stranke, katera je v svojih listih klerikalca Gregarja, Štefeta in njih soproge za goljufe in sleparje psovala, katera je celi proces povzročila, katera je kriva, da se je tožba vložila. Kukovčevi celjski trabanti so tudi v svojih listih na dolgo in široko o teh klerikalnih goljufih kričali. In isti dr. Kukovec je nakrat zagovornik teh „goljufov“... To je za navadnega človeka nerazumljivo! Dr. Kukovec je vedar tudi politik in poslanec in Bog vé, kaj še vse. Ali dr. Kukovec ni opazil,